

Docentenhandleiding

- Leeftijd: 13-15 jaar
- Geschikt voor: onderbouw voortgezet onderwijs
- Tijd: 40-50 minuten (afhankelijk van de keuzeopdrachten)
- Vakgebied: Burgerschap, Maatschappijleer/Maatschappijwetenschappen
Daarnaast sluit het aan bij mediawijsheid en de basis-, denk- en leervoorwaardelijke vaardigheden (voorheen 21e-eeuwse vaardigheden).
- Kernbegrippen: jaloezie, eigen weg zoeken, online vs. offline, privacy, grenzen aangeven

De Vloer op Jr. - Je bent een beetje teveel

Mirre is door Anna uit de zee gered. Mirre is haar dankbaar, maar Anna zoekt sindsdien voortdurend contact met haar en weet alles van haar. Anna is een eenzame vrouw zonder vrienden en zou het liefste zoals Mirre zijn. Anna is op zoek naar haar identiteit, maar voor Mirre voelt het alsof haar identiteit wordt gestolen en ze voelt zich aangetast in haar privacy.

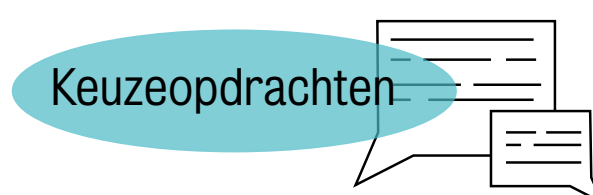
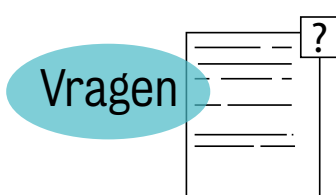
Je bent een beetje teveel is een geïmproviseerde scène uit het programma *De Vloer op Jr.*. In dit programma krijgen jonge acteurs een scenario om uit te spelen. Met de video's van De Vloer op Jr. in de klas worden leerlingen uitgenodigd om in de schoenen van een ander te gaan staan. Ze filosoferen over uiteenlopende onderwerpen en bespreken eigen handelingen binnen specifieke situaties. Doordat de scènes uitnodigen tot discussie lenen ze zich voor het oefenen in het debatteren en discussiëren.

Leerdoel

Aan het einde van deze les kunnen de leerlingen een duidelijke mening vormen over de grenzen die ze hebben wat betreft privacy, na-aperen en het vormen van je identiteit. Daarnaast kunnen ze filosoferen over hun eigen online en offline identiteit en wat vriendschap betekent.

Opbouw les

Introduceer het thema van de les en kijk vervolgens klassikaal de scène *Je bent een beetje teveel* (5 minuten). Vervolgens beantwoorden de leerlingen individueel de verdiepvragen. De antwoorden kunnen ze opschrijven op het werkblad. Deze vragen kunnen daarna klassikaal of in groepjes behandeld worden. Vervolgens kan je met de klas een klassengesprek of debat voeren. Sluit de les af met de vraag aan de leerlingen wat ze meenemen uit de les.

Verdiepingsvragen (na de video)

15 min

- 1) Als iemand je leven heeft gered, ben je diegene dan wat schuldig? Waarom wel, waarom niet?
- 2) Wat vind je van het gedrag van de na-aper?
- 3) Waarom denk je dat de na-aper zich op deze manier gedraagt?
- 4) Zijn Mirre en haar na-aper echte vrienden? Waarom wel, waarom niet?
- 5) Wat is vriendschap eigenlijk?
- 6) Wanneer weet je of iemand een echte vriend is?
- 7) Kan je vriendschap kopen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
- 8) Hoe zou jij reageren als je Mirre was?
- 9) Heb je ook wel eens het gevoel dat iemand je nadoet? Hoe voel je je daarbij?
- 10) Heb je wel eens iemand nagedaan? Waarom?
- 11) Hoe denk je dat de na-aper zoveel wist van Mirre?
- 12) Online kan je je makkelijk als iemand anders voordoen. Hoe komt dat?
- 13) Heb je je online wel eens voorgedaan als iemand anders? Waarom?
- 14) Als iemand jou zou willen na-aperen wat zou diegene dan van jou te weten kunnen komen via internet?

Keuzeopdrachten

→ Duo's

30 min

Verdeel de groep in tweetallen, de A's en de B's. Eerst krijgen de A's de vraag om over een concrete persoonlijke situatie te vertellen, waarin ze vertellen wanneer ze iemand hebben nagedaan (online en/of offline) en waarom. Na 5 minuten zijn de B's aan de beurt. De leerlingen mogen de verteller vragen stellen om het beter te begrijpen. Geef eventueel van tevoren een paar minuten bedenktijd.

Laat de leerlingen het verhaal van hun duo-maatje in de ik-vorm aan de klas vertellen. Als ze hun verhaal gedaan hebben kan de leerling, wiens verhaal verteld werd, reageren, aanvullen of corrigeren.

→ Google een bekend persoon

20 min

Laat duo's samen een bekend persoon uitzoeken of wijs een bekend persoon toe. Laat de duo's zoveel mogelijk informatie over diegene achterhalen op het internet. En laat ze vervolgens op papier uitwerken hoe een fanaccount van deze persoon eruitziet. Wat voor posts zou die persoon nog meer kunnen plaatsen? Waardoor lijkt het account echt op die persoon?

Privacy betekent dat je dingen kunt doen zonder dat de buitenwereld daar weet van heeft, inbreuk op maakt of invloed op heeft. Privacy beschermt je af van bespieding en beïnvloeding. Het is het recht om met rust gelaten te worden.

Privacy betekent dus ook dat je zelf mag bepalen wie welke informatie over jou krijgt en je hebt ook het recht om vertrouwelijk met mensen te communiceren. Bij het gebruik van digitale media moet je als gebruiker altijd stilstaan bij de vraag: wie kan deze informatie zien en wat mag diegene van mij weten? (Bron: mediawijsheid.nl).

→ Klassengesprek

Bespreek het thema online vs. offline identiteit & privacy in de klas. Doe dit aan de hand van bijvoorbeeld vraag 8 tot 14 en laat de discussie die ontstaat gaan. Wees een begeleider en geen leider. Begin het gesprek met een vraag die het dagelijkse leven van de leerlingen verbindt met de scène die leerlingen zojuist bekeken hebben; heb je dit ook wel eens meegemaakt? Het is belangrijk om duidelijk te maken dat het niet uitmaakt wat je zegt. Er zijn geen foute antwoorden en verkeerde vragen. De leerlingen moeten zich op hun gemak voelen binnen het klassengesprek.

Tijdens het gesprek kan je gebruik maken van onderstaande vragen:

- Wat is privacy?
- Ben je jezelf online? Leg uit.
- Is het belangrijk om altijd jezelf te zijn?
- Is het goed om verschillende rollen van jezelf te hebben?
- Hoe zou je willen dat anderen je zien?
- Zoek je weleens mensen op, op bijv. Instagram, die je leuk vindt? Waarom?
- Denk je dat anderen dat ook bij jou doen? Wat vind je daarvan?
- Wat denk je dat de risico's kunnen zijn van de informatie die jij online plaatst?
- Welke informatie zou je niet online willen hebben staan? Waarom?
- Hoe zou jij je voelen als iemand jouw online identiteit afpikt/na-aapt? Waarom?
- Hoe zou jij je voelen als iemand jouw offline identiteit afpikt/na-aapt? Waarom?

Tips Klassengesprek

- Begin niet onvoorbereid aan een gesprek. Neem de tijd om van tevoren over het onderwerp na te denken.
- Zorg voor een opstelling waarin de leerlingen elkaar allemaal zonder veel moeite kunnen aankijken
- Maak aantekeningen tijdens het gesprek. Dit helpt zowel de gespreksleider als de groep om de lijn van het gesprek te volgen.
- Iedereen hanteert een andere denkwijze. Er zijn snelle denkers (degenen die meestal geneigd zijn snel hun mening te ventileren) en denkers die meer tijd gebruiken om hun gedachten te vormen en te ordenen. Vat daarom af en toe het gesprek samen. We hebben nu dit en dit besproken. Maar wat denken jullie van...?
- De leerlingen hebben het recht om te zwijgen. Niet iedereen hoeft aan het woord te komen: actief luisteren is even waardevol.
- Geef aan dat het gesprek een groepsproces is, waarbij je samenbouwt aan een antwoord op de vraag.
- Als een leerling zegt; 'omdat mijn vader dat zegt', dan is dat geen 'geldige' reden. Vraag op deze momenten door en zeg: 'Wat denk jij er zelf van?'
- Rond een gesprek altijd af. Dat kan bijvoorbeeld door – samen met de groep – de lijn van het gesprek na te lopen, te bekijken of er een of meerder conclusies kunnen worden getrokken. Je kunt ook de mooiste uitspraken van het gesprek laten benoemen, of vragen of de leerlingen iets hebben gehoord dat ze nog lang zullen onthouden.

Extra verdieping

In het dossier [Privacy](#) vind je nog meer video's en lesmateriaal over online privacy.

Op de website van veiliginternetten.nl vind je meer informatie over (online) privacy.

Bekijk de [9 tips om je online privacy te beschermen](#) op de website van Mediawijs.be.

Bekijk de video [Jouw online privacy: wat weten apps en websites eigenlijk over je?](#)

Tot slot

HUMAN is altijd benieuwd naar de manier waarop bovenstaande opdrachten in de klas zijn behandeld. Heb je tips en/of aanvullingen voor ons of voor andere docenten? Dan kan je een mail sturen naar educatie@human.nl. Bedankt!

1) Als iemand je leven heeft gered, ben je diegene dan wat schuldig? Waarom wel, waarom niet?

2) Wat vind je van het gedrag van de na-aper?

3) Waarom denk je dat de na-aper zich op deze manier gedraagt?

4) Zijn Mirre en haar na-aper echte vrienden? Waarom wel, waarom niet?

5) Wat is vriendschap eigenlijk?

6) Wanneer weet je of iemand een echte vriend is?

7) Kan je vriendschap kopen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

8) Hoe zou jij reageren als je Mirre was?

9) Heb je ook wel eens het gevoel dat iemand je nadoet? Hoe voel je je daarbij?

10) Heb je wel eens iemand nagedaan? Waarom?

11) Hoe denk je dat de na-aper zoveel wist van Mirre?

12) Online kan je je makkelijk als iemand anders voordoen. Hoe komt dat?

13) Heb je je online wel eens voorgedaan als iemand anders? Waarom?

14) Als iemand jou zou willen na-apen wat zou diegene dan van jou te weten kunnen komen via internet?
